

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**Кафедра криміналістики та психології
факультету підготовки фахівців для органів досудового розслідування**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЗВО»
підготовки фахівців освітнього ступеня: «доктор філософії»
галузь знань 08 Право
спеціальність 081 Право**

Обговорено та схвалено на засіданні
Навчально-методичної ради ОДУВС
протокол від 29.07.2020 № 1

2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 08 Право		
Модулів –1	Спеціальність: 081 Право	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
Загальна кількість годин -90		Семестр	
		2-й	1-й, 2-й
		Лекції	
		10 год.	6 год.
		Семінарські заняття	
		20 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	78 год.
		Вид контролю: екзамен	
	Освітній ступінь: доктор філософії		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою проведення занять з навчальної дисципліни «Педагогічна компетентність викладача ЗВО» є засвоєння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктор філософії основних понять педагогічної компетентності викладача ЗВО, із науковими і практичними основами та проблемами педагогічної компетентності викладачів ЗВО.

Завдання навчальної дисципліни – є глибоке засвоєння теоретичного матеріалу на заняттях згідно тематичного плану. Особлива увага приділяється навчанню здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти - доктор філософії чітко визначати загальні положення педагогічної компетентності викладача ЗВО та формування системи знань щодо особливостей педагогічної діяльності, тому що, одним із пріоритетних напрямів підвищення якості вищої освіти є компетентісно - зорієнтована освіта. Засвоєння навчальної дисципліни «Педагогічна компетентність викладача ЗВО» базується на таких видах навчальних занять, як лекції, семінарські заняття, індивідуальні завдання та дискусії з актуальних проблем педагогічної діяльності.

Перелік компетентностей, формування яких забезпечує вивчення навчальної дисципліни (з ОНП).

Загальні компетентності: ЗК 01. Здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження. ЗК 03 Здатність здійснювати організацію освітнього процесу та підготовку здобувачів вищої освіти до професійно-орієнтованої діяльності. ЗК 05. Здатність вільно сприймати, обробляти та

презентувати інформацію державною та іноземною мовами на загальні та фахові теми. ЗК 06. Здатність ефективно спілкуватись, обмінюватись думками із загальною та спеціальною аудиторією у національному та міжнародному контексті, а також подавати інформацію у зручний та зрозумілий спосіб.

Спеціальні компетентності: СК 01. Здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної правозастосовної практики. СК 02. Здатність планувати і проводити наукові дослідження з використанням теоретичних та прикладних досягнень у сфері правозастосування та впроваджувати їх результати у практику роботи правоохоронних органів та суду. СК 03. Здатність ідентифікувати, збирати, опрацьовувати, аналізувати та критично оцінювати результати правотворчої діяльності, виробляти пропозиції щодо її удосконалення. СК 04. Здатність до підготовки власного наукового дослідження або наукової статті у фахове видання з юридичних наук. СК 05. Здатність використовувати інформаційно-правові ресурси, здійснювати збір та обробку правової інформації в телекомунікаційному секторі. СК 06. Здатність здійснювати пошук, обробку та аналіз фундаментальних праць провідних вітчизняних і зарубіжних вчених у галузі дослідження, конструктивно критикувати підходи інших вчених, надавати особисті визначення правових категорій, дотримуючись принципів етики та академічної доброчесності. СК 08. Здатність кваліфіковано з дотриманням етики та академічної доброчесності відображати результати наукових досліджень у наукових статтях і тезах та опублікувати у фахових вітчизняних виданнях та у виданнях, які входять до міжнародних наукометричних баз.

Результати навчання: ПРН 01. Самостійно мислити, проводити критичний аналіз, оцінку і синтез нових та комплексних ідей.

ПРН 03. Формулювати наукові гіпотези й завдання, обирати інноваційні напрями, методи й моделі вирішення проблем в галузі права.

ПРН 04. Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

ПРН 06. Вміти самостійно проводити викладацьку діяльність у ЗВО юридичного профілю та використовувати результати наукової діяльності у педагогічній практиці в умовах динамічних змін розвитку суспільства.

ПРН 07. Вміти використовувати сучасні інформаційні та комунікативні технології при спілкуванні, обміні, пошуку, обробленні, аналізі правової інформації та інтерпретації правових джерел, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.

Міждисциплінарні зв'язки: даної навчальної дисципліни ґрунтується на базі таких навчальних дисциплін як: соціальна філософія, методика та організація підготовки та написання дисертацій, методологія наукового пізнання.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Загальнотеоретичні основи теорії компетентності

Загальнонаукові визначення дефініції «компетентність». Ключові компетентності та їх типи. Класифікація компетентності. Складові, які детермінують педагогічну компетентність.

Тема № 2. Зміст складових різновидів особистісної ключової компетентності

Зміст складових аутопсихологічної компетентності. Зміст складових загальнокультурної компетентності. Зміст складових здоров'язберігаючої компетентності.

Тема № 3. Зміст складових різновидів соціальної ключової компетентності

Зміст складових психологічної компетентності. Зміст складових комунікативної компетентності. Зміст складових управлінської компетентності. Зміст складових конфліктологічної компетентності

Тема № 4. Зміст складових провідних різновидів педагогічної компетентності

Зміст складових навчальної компетентності. Зміст складових методичної компетентності. Зміст складових організаційної компетентності. Зміст складових наукової компетентності.

Тема № 5. Зміст складових допоміжних різновидів педагогічної компетентності

Зміст складових інформаційно-технологічної компетентності. Зміст складових творчої компетентності. Зміст складових екологічної компетентності.

4. Структура навчальної дисципліни Педагогічна компетентність викладача ЗВО

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	с	п	с.р.		л	с	п	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Тема № 1. Загальнотеоретичні основи теорії компетентності	18	2	4		12	17	2			15
Тема № 2. Зміст складових різновидів особистісної ключової компетентності	18	2	4		12	17	-	2	-	15

Тема № 3. Зміст складових різновидів соціальної ключової компетентності	18	2	4		12	17	2	-	-	15
Тема № 4. Зміст складових провідних різновидів педагогічної компетентності	18	2	4		12	18	-	2	-	16
Тема № 5 Зміст складових допоміжних різновидів педагогічної компетентності	18	2	4		12	21	2	2		17
Усього годин на навчальну дисципліну	90	10	20		60	90	6	6		78

**5. Теми семінарських занять
(денна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 1. Загальнотеоретичні основи теорії компетентності	4
2.	Тема № 2. Зміст складових різновидів особистісної ключової компетентності	4
3.	Тема № 3. Зміст складових різновидів соціальної ключової компетентності	4
4.	Тема № 4. Зміст складових провідних різновидів педагогічної компетентності	4
5.	Тема № 5. Зміст складових допоміжних різновидів педагогічної компетентності	4
	Разом	20

**Теми семінарських занять
(заочна форма навчання)**

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 2. Зміст складових різновидів особистісної ключової компетентності	2
2.	Тема № 4. Зміст складових провідних різновидів	2

	педагогічної компетентності	
3.	Тема № 5. Зміст складових допоміжних різновидів педагогічної компетентності	2
	Разом	6

6. Самостійна робота (денна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 1. Загальнотеоретичні основи теорії компетентності	12
2.	Тема № 2. Зміст складових різновидів особистісної ключової компетентності	12
3.	Тема № 3. Зміст складових різновидів соціальної ключової компетентності	12
4.	Тема № 4. Зміст складових провідних різновидів педагогічної компетентності	12
5.	Тема № 5. Зміст складових допоміжних різновидів педагогічної компетентності	12
	Разом	60

Самостійна робота (заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема № 1. Загальнотеоретичні основи теорії компетентності	15
2.	Тема № 2. Зміст складових різновидів особистісної ключової компетентності	15
3.	Тема № 3. Зміст складових різновидів соціальної ключової компетентності	15
4.	Тема № 4. Зміст складових провідних різновидів педагогічної компетентності	16
5.	Тема № 5. Зміст складових допоміжних різновидів педагогічної компетентності	17
	Разом	78

7. Індивідуальні завдання

З метою поглиблення знань із навчальної дисципліни, пропонується виконання індивідуальних творчих завдань у вигляді написання наукових рефератів за визначеною тематикою. Реферати виконуються на основі самостійного вивчення рекомендованої літератури і законодавства, перелік

яких не обмежує ініціативи аспіранта, ад'юнкта, і його можливостей у використанні більш широкого кола наукових досліджень. До літератури відносяться: першоджерела; підручники і навчальні посібники; наукові дослідження (монографії, наукові статті та ін.) З проблем, досліджених у наукових рефератах, аспіранти можуть підготувати і виголосити доповіді під час проведення семінарських занять.

8. Методи навчання

Вибір методів навчання зумовлений характером пізнавальної діяльності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та особливостями освітнього процесу у закладі вищої освіти. Зокрема, для досягнення мети навчальної дисципліни, формування комплексу відповідних знань та вмінь застосовуються пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, проблемно-пошуковий та дослідницький методи.

9. Оцінювання результатів освітньої діяльності (для денної форми навчання)

Система оцінювання передбачає накопичення 100 балів з кожної навчальної дисципліни, які перераховуються в національну шкалу та шкалу оцінювання ЄКТС.

З навчальних дисциплін, що вивчаються впродовж двох і більше семестрів, підсумком є середньозважена оцінка, з урахуванням результатів за попередні семестри.

Види робіт, які складають суму підсумкових балів здобувача вищої освіти:

- робота на семінарських, практичних заняттях (аудиторна робота) – 50 балів (на початку кожного семестру науково-педагогічний працівник в залежності від тематичного плану – кількості семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр - визначає максимальну кількість навчальних занять, на яких здобувач вищої освіти може отримати не більше 50-ти балів). Кількість балів за одне навчальне заняття, в залежності від активності та прояву знань і вмінь здобувача вищої освіти, становить: «3», «4» або «5». В кінці семестру науково-педагогічний працівник розраховує суму підсумкового балу за роботу здобувача вищої освіти на семінарських та практичних заняттях за формулою:

$$\Sigma\P = \frac{\Sigma\text{КБ}}{(\Sigma\text{кз} \times 5) \times 0,66} \times 50,$$

де:

$\Sigma\P$ – підсумковий бал за роботу на семінарських та практичних заняттях;
 $\Sigma\text{КБ}$ – сума накопичених балів («3», «4», «5») під час семінарських та практичних занять;

$\Sigma\text{кз}$ – кількість семінарських та практичних занять, передбачених тематичним планом за семестр;

«5» - максимальна кількість балів за одне навчальне заняття;

«0,66» - балансуєчий коефіцієнт;

«50» - максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач вищої освіти на семінарських та практичних заняттях;

- самостійна робота – 30 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї самостійної роботи, тоді 30 балів ділиться на їх кількість, це і буде максимальна кількість балів за одну самостійну роботу);

- модульна контрольна робота – 10 балів (у разі, якщо у семестрі робочою програмою навчальної дисципліни передбачено більше 1-єї модульної контрольної роботи, тоді 10 балів ділиться на їх кількість, це і буде

максимальна кількість балів за одну модульну контрольну роботу);

- залік/екзамен – 10 балів;

- наукова робота (як додатковий здобуток) – 10 балів.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив до 73-х балів включно, обов'язково складає підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті навчання накопичив 74 і більше балів, має право отримати відповідну кількість балів та відповідну оцінку за національною шкалою при складанні підсумкового контролю. Здобувач вищої освіти, який бажає покращити свій результат, може скласти підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти, який в результаті складання підсумкового контролю сумарно накопичив менше 60-ти балів, допускається до повторного перескладання після закінчення екзаменаційної сесії.

Підсумкові бали вносяться науково-педагогічним працівником в заліковоекзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

(для заочної форми навчання)

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи в залежності від обраної форми завдання.

Оцінювання успішності здобувача вищої освіти по засвоєнню навчальної дисципліни здійснюється посеместрово, тобто підсумкова кількість балів, яку необхідно набрати для того, щоб отримати позитивну оцінку накопичується здобувачем вищої освіти протягом всього семестру (модулю) і складає від 60 до 100 балів. Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається як середньоарифметична результатів засвоєння окремих залікових модулів, або за результатами екзамену (заліку). Для переводу підсумкової оцінки у 100 бальну шкалу оцінювання знань середньоарифметична підсумкова оцінка множиться на коефіцієнт 20.

Результати підсумкового контролю, перераховані в бали, заносяться науково педагогічним працівником в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план слухача за шкалою оцінювання ECTS та національною шкалою.

10. Критерії оцінювання знань

Оцінка «відмінно»/ А – виставляється, якщо здобувач вищої освіти має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; оволодів навиками аналізу, моделювання та адекватного оцінювання ситуації; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних фахівців в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо і аргументовано.

Оцінка «добре»/ В, С – виставляється, якщо здобувач вищої освіти показав достатній рівень знання курсу; надав правильні, але не зовсім повні визначення термінів; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка «задовільно»/ D, E – виставляється, якщо здобувач вищої освіти в цілому засвоїв теоретичний матеріал курсу навчальної дисципліни, але декламує із деякими упущеннями при визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не зовсім аргументовано; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; викладає матеріал непослідовно, неточно, з наявними помилками.

Оцінка «незадовільно»/ FX, F – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі (відсутні) знання теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних категорій та явищ; відсутні знання основних норм і визначень; матеріал викладається непослідовно, нелогічно, фрагментарно та з допущенням помилок.

Оцінка А,В,С,D,E/«зараховано» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив достатньо повні знання матеріалу навчальної дисципліни; вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями, дає правильні, хоча і не завжди повні відповіді на поставлені запитання; допускає неточності у розкритті окремих теоретичних положень, норм та визначень.

Оцінка FX, F /«не зараховано» – виставляється, якщо здобувач вищої освіти виявив слабкі знання або повну неготовність щодо вивчення ним матеріалу навчальної дисципліни; не зміг дати визначення основних термінів та визначень; викладає матеріал непослідовно, нелогічно, фрагментарно, неточно, стисло; відсутня переконливість у викладенні матеріалу.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За внутрішньою шкалою закладу вищої освіти в балах	За шкалою ECTS /За національною шкалою	
	Вноситься до відомості	
	Екзамен	залік
90 – 100	А/Відмінно	А,В,С,D,E/Зараховано
82-89	В/Добре	

74-81	С/Добре	
64-73	D/Задовільно	
60-63	E/Задовільно	
35-59	FX/Незадовільно	FX/Не зараховано
	з можливістю повторного складання	
0-34	F/Незадовільно	F/Не зараховано
	з обов'язковим повторним курсом	

11. Питання для підсумкового контролю

Перелік питань для підготовки до екзамену

1. Надайте визначення дефініції «компетентність».
2. Назвіть різновиди ключових компетентностей.
3. Види особистісної ключової компетентності.
4. Види соціальної ключової компетентності.
5. Надайте визначення дефініції «педагогічна компетентність».
6. Провідні різновиди педагогічної компетентності.
7. Надайте визначення дефініції «політична компетентність».
8. Надайте характеристику складових, які детермінують педагогічну компетентність викладача ЗВО.
9. Надайте визначення дефініції «аутопсихологічна компетентність».
10. Надайте визначення дефініції «загальнокультурна компетентність».
11. Назвіть професійно важливі якості, які детермінують аутопсихологічну компетентність.
12. Назвіть професійно важливі якості, які детермінують загальнокультурну компетентність.
13. Назвіть зміст професійно важливих умінь, які детермінують аутопсихологічну компетентність.
14. Надайте визначення дефініції «психологічна компетентність».
15. Надайте визначення дефініції «комунікативна компетентність».
16. Надайте визначення дефініції «управлінська компетентність».
17. Надайте визначення дефініції «конфліктологічна компетентність».
18. Назвіть професійно важливі якості, які детермінують психологічну компетентність.
19. Назвіть професійно важливі якості, які детермінують управлінську компетентність.
20. Назвіть професійно важливі якості, які детермінують комунікативну компетентність.

21. Назвіть професійно важливі уміння, які детермінують конфліктологічну компетентність.
22. Назвіть професійно важливі уміння, які детермінують психологічну компетентність.
23. Назвіть професійно важливі уміння, які детермінують управлінську компетентність.
24. Різновиди мовленевої компетентності викладача ЗВО.
25. Різновиди соціальної ключової компетентності та їх зміст.
26. Надайте визначення дефініції «навчальна компетентність».
27. Надайте визначення дефініції «організаційна компетентність».
28. Надайте визначення дефініції «наукова компетентність».
29. Надайте визначення дефініції «методична компетентність».
30. Поясніть зміст професійно важливих якостей, які детермінують наукову компетентність.
31. Розкрийте сутність професійно важливих умінь, які детермінують наукову компетентність.
32. Розкрийте сутність професійно важливих умінь, які детермінують методичну компетентність.
33. Розкрийте сутність професійно важливих умінь, які детермінують навчальну компетентність.
34. Розкрийте сутність професійно важливих умінь, які детермінують організаційну компетентність.
35. Сутність наукової компетентності викладача ЗВО.
36. Напрями удосконалення методичної компетентності викладача ЗВО.
37. Зміст складових різновидів наукової компетентності викладача ЗВО.
38. Надайте визначення дефініції «творча компетентність».
39. Надайте визначення дефініції «екологічна компетентність».
40. Надайте визначення дефініції «інформаційно-технологічна компетентність».
41. Розкрийте зміст складових, які детермінують творчу компетентність викладача ЗВО.
42. Розкрийте зміст складових, які детермінують екологічну компетентність викладача ЗВО.
43. Розкрийте зміст складових, які детермінують інформаційно-технологічну компетентність викладача ЗВО.
44. Назвіть перелік професійно важливих якостей, які детермінують інформаційно-технологічну компетентність викладача ЗВО.
45. Назвіть перелік професійно важливих якостей, які детермінують екологічну компетентність викладача ЗВО.
46. Зміст складових стратегічно-тактичної компетентності викладача ЗВО.
47. Зміст складових економічної компетентності викладача ЗВО.
48. Різновиди педагогічної компетентності.
49. Різновиди соціальної ключової компетентності викладача.
50. Різновиди особистісної ключової компетентності викладача.

12. Рекомендована література

Базова

1. Баловсяк Н. В. Концепція визначення структури інформаційної компетентності фахівця. *Інформаційні технології в освіті* : матеріали Всеукр. наук.-практич. конф., 24-26 травня 2006 р. Мелітополь, 2006. С. 4-5.
2. Бахмат Н. В. Формування фахової компетентності майбутнього інженера-педагога. Веб-сайт. URL : http://socium.sitcity.ru/lttext_1704204515.phtml?p_ident=lttext_1704204515.p_2204223551 (дата звернення: 20.08.2019).
3. Бесєдіна Л.М., Сторубльов О.І. Педагогічна майстерність, активні методи навчання та методична робота. К.: Логос, 2009. 204 с.
4. Братищенко І. В. Впровадження здоров'язбережних технологій у навчальному закладі. *Учительський журнал он-лайн* : веб-сайт. URL : <http://teacherjournal.com.ua/> (дата звернення: 20.08.2019).
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови. К.; Ірпінь : Перун, 2003. 1440 с.
6. Воронін Д. Є. Здоров'язберігаюча компетентність студента в соціально-педагогічному аспекті. *Педагогіка, психологія та медико-біол. пробл. фіз. виховання і спорту*. 2006. № 2. С. 25-28.
7. Горностай П. П. Рольова компетентність як умова гармонійності життєвого світу особистості. *Психологічні перспективи*. 2004. Вип. 6. С. 23-35. URL : http://users.iptelecom.net.ua/~p_gorn/publ38.html. (дата звернення: 20.08.2019).
8. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: підручник. Київ : Академвидав, 2012. 352 с.
9. Жигір В. І., Чернега О. А. Професійна педагогіка : навчальний посібник. К. : ТОВ «Кондор», 2016. 336 с.
10. Життєва компетентність особистості : наук.-метод. посіб. / за ред. Л. В. Сохань, І. Г. Єрмакова, Г. М. Несен. К. : Богдан, 2003. 520 с.
11. Ігнатенко Г. В., Ігнатенко О. В. Професійна педагогіка : навчальний посібник. К.: Видавничий Дім «Слово», 2013. 352 с.
12. Кална Т. Г. Педагогічна аксіологія в умовах модернізації професійно-педагогічної освіти : монографія / за ред. О. В.Уваркіної. К.: Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012. 128 с.
13. Калька Н., Макаренко С. Здоров'язберігаючі компетенції педагога в умовах сучасного освітнього простору. *Укр. наук. журн. «Освіта регіону»*. 2013. № 4. С. 26-35.
14. Карпова Л. Г. Педагогіка і психологія формування творчої особистості. *Становлення концептуальності вчителя на основі акмеологічного підходу* : зб. наук. праць КПУ ЗОПУ. URL : http://sites.zhu.edu.ua/create_creatives/45.ukr.html. (дата звернення: 20.08.2019).
15. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Мельниченко О. О. Теоретичні засади професійної педагогічної підготовки майбутніх інженерів-педагогів в контексті приєднання України до Болонського процесу : монографія. Харків, 2007. 305 с.
16. Кокун О. М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. К.: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2012. 200 с.
17. Кремень В. Г. Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи : монографія / За ред. І. А. Зязюна. К.: Віпол, 2000. 613 с.
18. Кузьмінський А.І. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Знання, 2005. 486 с.

19. Литвинова С. Г. Формування інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів-предметників. *Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського* : вебсайт. URL : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/ITZN/em5/content/08lsgtso.htm>. (дата звернення: 20.08.2019).
20. Методологічні засади професійної освіти : навчальний посібник / О. Е. Коваленко, Н. О. Брюханова, І. С. Посохова та ін. Х.: Контраст, 2008. 120 с.
21. Митчик О., Сапожник О. Етапи формування здоров'я збережувальної компетенції в студентів вищих навчальних закладів. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві* : збірник наукових праць. 2011. № 3 (15). С.75-79.
22. Михайліченко М.В., Рудик Я.М. Освітні технології: навчальний посібник. Київ : ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 583 с.
23. Мід Дж. Г. Дух, самість і суспільство : з точки зору соціального біхевіориста. К. : Укр. центр духовної культури, 2000. 374 с.
24. Овчарук О. В. Компетентнісний підхід у сучасній освіті : світовий досвід та українські перспективи. К. : К.І.С., 2004. 112 с.
25. Онуфрієва О. Науково-дослідна робота як складова професійного зростання педагога-новатора. *Імідж сучасного педагога : Розвиток управлінського потенціалу керівника*. 2006. № 3-4 (62–63). С. 17-21.
26. Оржеховська В. М. Педагогіка здорового способу життя. *Шлях освіти*. 2004. № 7. С. 11-12.
27. Ортинській В.Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. Вид. «Центр навчальної літератури», 2019 – 472с.
28. Основи педагогічної майстерності та етики викладача вищої школи. Підручник // І.Зайченко, В. Теслюк, А.Каленський. Вид. Літера – К, 2018, 484 с.
29. Педагогіка вищої школи:(Електронний ресурс): підручник/В.П.Головкін; КПІ ім. Ігоря Сікорського.- 2 –є вид.,переробл. і доповн. – Електронні текстові дані (1 файл: 3,6 Мбайт). – Київ :КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019.- 290 с.
30. Педагогічна майстерність викладача вищої військової школи: підручник/ Ольга Красницька – вид. Кондор, 2020.- 528 с.
31. Пов'якель Н. І. Психологія вирішення педагогічних конфліктів. Київ : Шкільний світ, 2008. 128 с.
32. Поліщук В.М. Вікова і педагогічна психологія : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2010. 352 с.
33. Пометун О. І. Теорія та практика послідовної реалізації компетентнісного підходу в досвіді зарубіжних країн. К. : К.І.С., 2004. С. 16-26.
34. Рижак Л. В. Освіта як доминанта суспільного поступу в Україні : зб. наук. праць. Львів : ВЦ ЛНУ ім. Івана Франка, 2006. 280 с.
35. Роговська О. О. Професійна педагогіка : конспект лекцій з дисципліни «Професійна педагогіка» для студентів спеціальності 015 «Професійна освіта» денної та заочної форм навчання. Маріуполь : ПДТУ, 2019. 138 с. URL : <http://umm.pstu.edu/handle/123456789/17227> (дата звернення: 20.08.2019)
36. Сисоева С. О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. Київ : ВД «ЕКМО», 2011. 320 с.
37. Стрельников В. Ю., Брітченко І. Г. Сучасні технології навчання у вищій школі : модульний посібник для слухачів авторських курсів підвищення кваліфікації викладачів МПК ПУЕТ. Полтава : ПУЕТ, 2013. 309 с.

38. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник / З. Н. Курлянд, Т. Ю. Осипова, Р. С. Гурін та ін.; за ред. З. Н. Курлянд. Київ : Знання, 2012. 390 с.
39. Цільмак О. М. Теоретико-методологічні засади особистісно-соціально-діяльнісного компетентнісного підходу до навчання працівників ОВС. *Кадровий вісник*. 2011. № 1 (1). С. 67–79.
40. Цільмак О.М. Зміст складових соціально-психологічної компетентності слідчих органів досудового розслідування Національної поліції. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2017. № 2. С.111-119.
41. Цільмак О.М. Напрямки модернізації та реформування сучасної системи вищої освіти України. *Освіта і правоохоронна діяльність в ОВС*. 2012. №3 С.74–81.
42. Цільмак О.М. Основні положення особистісно–соціально–діяльнісного компетентнісного підходу до навчання. *Acta Universitatis Pontica Euxinus*: медународный научный журнал. Дніпропетровськ: ДППК, 2011. Т.1. С.479-482.
43. Цільмак О.М. Особистісні життєдіяльнісні установки та їх психологічна характеристика. *Вища освіта України*. № 3, Т. VIII (33). 2011. С. 373–374.
44. Цільмак О.М. Педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу : підручник. Одеса: ОДУВС, 2017. 124 с.
45. Цільмак О.М. Професійна компетентність медіатора у галузі відновного правосуддя. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2015. № 4. С. 63-65.
46. Цільмак О.М. Складові комунікативної компетентності слідчих органів досудового розслідування Національної поліції України. *Причорноморські психологічні студії*. 2017. № 2. С. 56-68.
47. Tsilmak O., Rostomova L. Personal instructions for students on the phenomenon of child cruelty. *Sciences of Europe*. 2016. № 4(4). С.66-68.
48. Tsilmak O., Rostomova L. The main issues of the theory of competence. *International Scientific and Practical Conference «WORLD SCIENCE» : III International Scientific and Practical Conference «Methodology of Modern Research»*. March 29, 2017, Dubai, UAE. № 4(20), Vol.5, April 2017. С.5-7.

Допоміжна

1. Балл Г. А. Категорія «культура особистості» в аналізі гуманізації загальної та професійної освіти. *Педагогіка і психологія професійної освіти : результати досліджень і перспективи* : зб. наук. праць. К., 2003. URL : http://georgyball.narod.ru/Culture_of_person-2003.doc (дата звернення: 20.08.2019).
2. Волошина О. В. Педагогіка інновацій у вищій школі : методичні вказівки до виконання практичних і лабораторних занять. Вінниця, 2015. 38 с.
3. Волошина О. В. Педагогіка інновацій у вищій школі : навчально-методичний посібник. Вінниця, 2014. 161 с.
4. Козак Л. В. Підготовка майбутніх викладачів дошкільної педагогіки і психології до інноваційної професійної діяльності: монографія. Київ : ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2014. 600 с.

5. Ничкало Н. Г. Розвиток професійної освіти в умовах глобалізаційних та інтеграційних процесів : монографія. Київ: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. 125 с.
6. Ничкало Н. Г. Трансформація професійно-технічної освіти України. К.: Педагогічна думка, 2008. 200 с.
7. Нікуліна А. С., Молчанов В. М., Верченко Н. В., Торба Ю. І. Основні аспекти педагогіки профтехосвіти : навчальний посібник. Донецьк : ДПО ІПП, 2006. 296 с.
8. Овчарук О. В. Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти. *Директор школи*. Україна. 2005. №3/5. С. 4-33.
9. Розвиток лідерства / Л. Бізо, І. Ібрагімова, О. Кікоть, Є. Барань, Т. Федорів. Київ : Проект «Реформа управління персоналом на державній службі в Україні», 2012. 400 с.
10. Сергеева Л. М. Інституції професійно-технічної освіти країн Європейського Союзу : навчальний посібник. Київ : Арт Економі, 2012. 120 с.
11. Сисоєва С. О., Кристопчук Т. Є. Освітні системи країн Європейського Союзу: загальна характеристика : навчальний посібник. Рівне : Овід, 2012. 352 с.
12. Шоробура І. М. Педагогічний менеджмент: курс лекцій. Кам'янець-Подільський: Видавець Зволейко Д.Г., 2010. 192 с.
13. Матієнко Т.В. Професійний розвиток студентів як психологічна педагогічна проблема// V Міжнародна науково-практична конференція «Modern scientific and technical methods of management information flow and their influence on the development of society», 24-25 лютого 2020 р., Франкфурт на Майні, Німеччина
14. Матієнко Т.В. Професійне самоствалення особистості: гендерний аспект» III міжнародна науково-практична конференція «Man and environment, trends and prospects»10-11 лютого 2020 р., Токіо, Японія
15. Педагогіка вищої школи: Підручник для здобувачів другого рівня вищої освіти педагогічних університетів /С.Г. Демченко, В.В. Крижо, І.Ф. Шумілова, О.М.Сторокожко, О.Б. Голік. Бердянськ:БДПУ, 2020. 517 с.

13.Інформаційні ресурси

1. <http://www.president.gov.ua/> – Офіційний сайт Президента України.
2. <http://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України.
3. <http://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний портал Кабінету міністрів України.
4. <http://vkksu.gov.ua/> – Офіційний сайт Вищої кваліфікаційної комісії суддів України.
5. <http://www.rada.kiev.ua/laws/pravo/all/sites.htm> – перелік серверів державних органів на сайті Верховної Ради України.
6. <http://www.scourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Верховного Суду України.
7. <http://www.minjust.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства юстиції України.
8. <http://www.constcourt.gov.ua/> – Офіційний сайт Конституційного Суду України.
9. <http://www.cvk.ukrpack.net/> – Офіційний сайт Центральної виборчої комісії.
10. <http://reyestr.court.gov.ua> – Офіційний сайт єдиного державного реєстру судових рішень України".

11. <http://www.ials.sas.ac.uk/library/library.htm> – Бібліотека Інституту Поглиблених Правничих Студій. Велика Британія.
12. www.library.univ.kiev.ua – Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка.
13. <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib> – Наукова бібліотека Національного університету “Києво-Могилянська академія”.
14. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського.
15. <http://www.nplu.kiev.ua/> – Національна Парламентська бібліотека України.
16. <http://www.ddb.de/> – Німецькі бібліотеки.
17. <http://www.lawbook.by.ru/> – Сайт “Бібліотека юриста”.
18. <http://www.ulf.com.ua/> – Українська правнича фундація.
19. <http://www.ecle.gov.ua/> – Центр європейського і порівняльного права.
20. <http://www.ulde.kiev.ua/news.php> – Центр розвитку українського законодавства.